

[< Tilbage](#)

Planter

Er der god økonomi i skårlægning af økologisk korn?

Der kan opnås mange positive effekter ved skårlægning af korn. Et reduceret tørringsbehov kan i sig selv være et argument, men der er andre afledte effekter der er svære at sætte beløb på.

Viden om

Samlet set kan der være penge at spare, men kun når der høstes korn med mange urenheder.

Konsekvensen af at høste korn med stor urenhedsprocent

I høsten 2020 blev der udtaget kornprøver under høst for at analysere vandindhold og renhed. I de fleste tilfælde var kornet pænt rent, men der var også enkelte meget urene partier som i understående konkrete tilfælde. Her viste efterfølgende renhedsanalyse 20,8 pct. urenheder.

Da kornprøven blev afleveret på grovvaren, blev vandindholdet målt. Der blev så lavet en manuel sigteprøve af en delportion, hvor det meste af urenhederne blev frasorteret. Herefter blev vandindholdet af renvaren målt.

Forskellen i vandindhold var på markante 5,3 pct. Det har den direkte konsekvens, at hele afgrødepartiet påføres en omkostning til tørring på 5,3 pct. ekstra. Det kan man regne på!

Omkostningen ved tørring er ca. 1,19 kr. pr. hkg, for én pct. nedtørring. For de 5,3 pct. ekstra nedtørring giver det 6,30 kr. ekstra pr. hkg korn. Hertil kommer omkostningen til frarensning af urenheder. Eksemplet er dog ekstremt.

En grovvarerforretning oplyser, at leverede økologiske partier i gennemsnit havde knapt 3 pct. urenheder i 2017, og at partier på mere end 10 pct. urenheder er sjældne. Hvis man omregner eksemplet med 21 pct. urenheder til 10 pct., svarer det til en meromkostning ved tørring på ca. 3 kr. pr. hkg.

Det er ikke nødvendigvis realistisk, at hele det ekstra vandindhold forsvinder ved forvejring efter skårlægning. Men på den anden side vil vandindholdet i hovedafgrøden også blive reduceret ved forvejringen. En gevinst ved forvejringen på 2-4 kr. pr. hkg vurderes realistisk i en beskidt afgrøde.

Skårlægning koster i niveauet 400 kr. pr. ha. Omkostningen pr. hkg afhænger af udbyttet:

- Ved 40 hkg pr. ha: 10,00 kr. pr. hkg.
- Ved 50 hkg pr. ha: 8,00 kr. pr. hkg.
- Ved 60 hkg pr. ha: 6,67 kr. pr. hkg.

Landsforsøgene 2015-2019 viste et udbyttelniveau på ca. 50 hkg pr. ha i økologisk vårbyg. Så koster skårlægningen ca. 8 kr. pr. hkg. Det vil sige, at der umiddelbart er et økonomisk tab ved skårlægning på ca. 4-6 kr. pr. hkg.

Analyse af vandpct., hektolitervægt og temp. af urensset vare. Foto: Henning Sjørsløv Lyngvig, SEGES.

Analyse af rensset vare. Bemærk lavere vandpct. og temperatur. Foto: Henning Sjørsløv Lyngvig, SEGES.

Fakta om skårlægning

- Skårlægning koster ca. 8 kr. pr. hkg. ved et udbytte på 50 hkg pr. ha.
- Reduktion af vandindholdet ved forvejring kan være 2,5-5 pct.
- Det har en værdi på ca. 2-4 kr. pr. hkg.
- Afledte effekter kan betale en del af mankoen på 4-6 kr. pr. hkg.
- Men allervigtigst bidrager skårlægning til at sikre kvaliteten på kornlageret.

Afledte effekter

Øvrige afledte effekter vil bidrage positivt til betaling af mankoen på 4-6 kr. pr. hkg.

- Der kan opnås flere høsttimer i døgnet.
- Høstkapaciteten vil være højere i den forvejrede afgrøde – erfaringsmæssigt er 10-20 pct. realistisk. 15 pct. øget kapacitet kan prissættes til ca. 2 kr. pr. hkg.
- Mejetærskeren vil bedre kunne frasortere ukrudtet efter forvejring – erfaringsmæssigt er 30-70 pct. mindre urenheder i korntanken realistisk.
- Mindre risiko for høstbesvær ved skårlægning, hvis en efterafgrøde gror op i afgrøden - Stærke efterafgrøder giver bonus i de efterfølgende afgrøder.
- Korn med færre urenheder er nemmere at håndtere i vogne og transportsystemer mv.
- Og ved levering vil der blive mindre fradrag pga. frarens, da grovvarens økonomiske fradrag typisk er lidt større end urenhedsprocenten berettiger.

Som downside bør nævnes, at skårlægning i ustabil vejr kan medføre øget risiko.

Fokusér på kvaliteten og dermed værdien af afgrøden på lageret

Samlet set er det svært at få regnestykket til at gå i plus. Et vigtigt argument skal dog findes i, at mange urenheder udgør en risiko på kornlageret både under tørring og bagefter.

Med den mængde urenheder er der en reel risiko for, at luftstrømmen ikke er ensartet under tørringen, hvilket giver risiko for uens tørring, og i værste fald undertørring af "døde" områder – altså områder hvor luftstrømmen ikke kan passere.

I stålsiloer med omrøring er den risiko stærkt reduceret, men her vil urenhederne bevæge sig til bunden af siloen. Det kan i værste fald reducere luftgennemstrømningen, og vil med sikkerhed give øget slitage på omrørersnegle mv.

Alternativt, eller helst samtidigt, bør man overveje forrensning før indlægning på lageret. Det medfører en omkostning på 0,35-0,75 kr. pr. hkg, der er rigtig godt givet ud.

Læs mere: [Forrensning af korn, farmtest maskiner og planteavl nr. 145](#)

Emneord

Lagring

Maskiner

Rådgivning

+1

Planter

Tema: Maskiner og Markteknik - dyrkning og håndtering af landbrugets afgrøder

På denne side samles artikler og undersøgelser om bl.a. tørring og opbevaring af salgsafgrøder, FarmTest, lovgivning om landbrugets køretøjer og meget mere. Siden er målrettet landbrugskonsulenter i DLBR systemet, landmændene og i nogen grad landbrugspre...

Vil du vide mere?

Henning Sjørlev Lyngvig

Landskonsulent, Markteknik

SEGES

hsl@seges.dk

+45 8740 6650

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES	Tlf.	87 40 50 00
Agro Food Park 15	Fax.	87 40 50 10
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

